

COLUMNS | 1 OKTOBER 2020

DE WERELD GAAT AAN 'INFORMATIE' TEN ONDER

Auteur: Prof.dr. Leen Paape RA RO CIA

Beeld: NFP Photography

Leestijd: 3 min

De hoeveelheid informatie die wereldwijd wordt geproduceerd is enorm en stijgt nog steeds exponentieel. Dat is in zoverre vervelend dat die hoeveelheid zo omvangrijk is geworden dat het niet alleen onmogelijk is alles tot je te nemen, ook het selecteren van wat wel en wat niet te lezen wordt ondanks de moderne zoekmachines een gigantische opgave. In het coronatijdperk zijn er zoveel medische artikelen geproduceerd dat het lezen van de samenvattingen alleen al onmogelijk is geworden en men artificiële intelligentie moet inzetten om er nog chocola van te kunnen maken. En, als het gerichte zoeken dan toch wat oplevert, is de vraag of we nog onderscheid weten te maken tussen wat wel en wat niet klopt in die grote berg aan informatie. Bovendien blijken de algoritmes ons gehoorzaam die informatie te presenteren die kennelijk goed bij ons past. Daarmee weet u zeker dat er een behoorlijke bias aanwezig is in wat u te zien krijgt.

De jongere generatie – en wellicht niet eens alleen die – slikt veel, zo niet alles voor zoete koek. Als ik mijn kinderen weleens vroeg: “Maar weet je dan zeker of iets klopt of niet?” dan werd ik aangekeken met een blik van: het staat toch op internet, of: who cares? Nu ja, ik in ieder geval wel. Het begrip fake news vliegt dagelijks door de ether en we hebben nu in de VS een president die vooral re(a)geert via Twitter. Het bijzondere is dat hij boos is geworden op Twitter omdat die een van zijn uitingen had ‘gefact checkt’. Dat laatste begrip is ook aan een onstuitbare opmars bezig sinds Cambridge Analytica met gemanipuleerde berichtgeving de verkiezingen in de USA en het Verenigd Koninkrijk had beïnvloed.

We weten dankzij die casus en het boek van Peter Pomerantsev, *It's not propaganda*, dat er heuse trollenfabrieken bestaan die een voortdurende stroom fake news en complottheorieën – ook zo'n populair woord tegenwoordig – de wereld insturen. Video's worden inmiddels gemanipuleerd en met behulp van moderne techniek kunnen we u alles laten zeggen wat u nimmer gezegd heeft, maar waarbij het lijkt alsof u dat wel gedaan hebt.

Voor een kennisintensief beroep als het onze is kennis en het op peil houden daarvan een existentiële voorwaarde. Daarmee doel ik niet alleen op vakkennis – dat is al moeilijk – maar ook op kennis van en inzicht in wat ik gemakshalve maar het hele plaatje noem. De context waarin wij en de organisaties waarvoor we werken actief zijn, dienen we te kennen om de vraag te kunnen beantwoorden: wat is er precies aan de hand? Daartoe worden wij opgeleid en dan is het wel belangrijk dat de informatie die we vergaren niet alleen juist is, maar dat we die ook nog eens weten te duiden om op grond daarvan conclusies te kunnen trekken, zodat het management er zijn voordeel mee kan doen. Dat was al geen eenvoudige opgave en is in het huidige tijdsgewricht nog veel moeilijker geworden.

Hoe belangrijk de vraag: wat is er precies aan de hand?, is en wat daartoe nodig is kunt u ook lezen in het boek *Radical uncertainty* van Mervyn King en John Kay. Ik kan u dat zeer aanbevelen omdat het ingaat op thema's als ambiguïteit, onzekerheid, en het trekken van conclusies en het nemen van beslissingen onder deze omstandigheden. Dat vergt veel van ons allen en het is belangrijk dat internal auditors zich daarvan bewust zijn, omdat we anders het gevaar lopen de verkeerde conclusie te trekken. En dat zou wel eens negatief kunnen uitpakken voor de organisatie. De wereld waarin we

AUDIT

MAGAZINE

op zoek gaan naar 'objectieve normen' lijkt dan ook steeds minder te bestaan.

Over

Leen Paape is voorzitter van Nyenrode Corporate Governance Instituut, programmadirecteur van de commissarissencyclus en academic director van de board & governanceprogramma's.

Tags: Leen Paape

Bron url: <https://auditmagazine.nl/columns/de-wereld-gaat-aan-informatie-ten-onder/>